

Overweging vredeszondag 18 september '22

“Werken tot dat het voor ieder zo is. Ik denk dat dat vrede is. Vrede waar de Heer om bad. Dan hebben we eigenlijk nooit echte vrede gehad.”

Toen ik de woorden die de kinderen net zo mooi zongen in de voorbereiding las, deden ze mij pijn. Nooit echte vrede hebben, daar klinkt zo een hunkerend verlangen in door.

Ze sluiten wel prachtig aan bij de eerste lezing waarin Amos ook bijna de teleurstelling van God uitspuugt over ons; “jullie willen geld verdienen”. Je zou toch zeggen dat dat daar niets mis mee is, wanneer je er maar de goede dingen mee doet. Dat zet de evangelielezing in een bijzonder licht. De gelijkenis van Lucas over een verkwistende rentmeester die bij naderend ontslag bedenkt dat het tijd wordt om vrienden te maken. Ik heb veel overwegingen er op na geslagen, allemaal van mannelijke dominees, een vrouwelijk inzicht vond ik niet. Allen – en ik ook in eerste instantie – zagen in de slimme tactiek van de rentmeester om mensen nu fikse korting te geven – de bevestiging van zijn onbetrouwbare en verkwistend karakter.

Maar is dat nu echt de bedoeling van deze gelijkenis? Wanneer we het nu eens anders proberen te zien? Jezus draait altijd alles om in de bijbel: de eerste zullen de laatsten zijn, wie onvruchtbaar is zal vruchtbaar zijn, u kunt er zelf vast nog meer bedenken.

Wanneer we nu eens lezen dat de rijke man, de Heer zelf is en ieder van ons de rentmeester kan zijn. De opgave voor iedere rentmeester is dan zo te leven en werken dat het voor iedereen goed te leven is. Daar is de rentmeester uit de gelijkenis niet mee bezig. Die is bezig dat het voor hém goed te leven is. Tot, tot zijn Heer er genoeg van heeft. Pas dan realiseert de rentmeester dat, willen anderen hem nog zien staan wanneer hij rentmeester af is, hij in verbinding met anderen moet leven. Hij het voor anderen goed en voor anderen het goede moet doen. We kunnen minachtend zeggen dat hij het op deeltjes gooit, maar een goede Heer zou de Heer niet zijn, als hij mensen geen tweede kans zou geven.

Zo komt de lezing naar ons toe, naar ons, rentmeesters van God die Gods woord gehoord hebben, op deze vredeszondag. Want het is helemaal niet denkbeeldig dat wij, dat ik die rentmeester ben uit de lezing. Hoe verkwistend en onnadenkend ga ik niet om met alle natuur en grondstoffen die de wereld mij zo rijkelijk biedt. Hoe leef ik niet

ontspannen in mijn grote huis terwijl ik met de beelden van Ter Apel, zie dat we helemaal niet gastvrij mensen welkom heten maar ik ze ook niet welkom heet in mijn huis. Hoe slim ben ik zelf in het dealen: niet de kachel laag of uit omdat ik de natuur help maar de kachel uit omdat het te duur wordt. Herkent u iets. Het is om moedeloos van te worden. En toch

Vandaag is de zondag van het begin van de vredesweek. Een week waar een bijzonder appél op ons wordt gedaan. Bijzonder dat juist in deze week de begrafenis van the Queen plaats vindt en het dinsdag Prinsjesdag is. Er zijn afgelopen week vele mooie dankbare woorden over koningin Elisabeth gesproken. Op mijn werk, waar sommige dames de hele dag de berichten volgen, zei iemand mij dat zij Elisabeth altijd als voorbeeld had gezien. “Ze is gedurende mijn leven een constante vertrouwde factor geweest én een voorbeeld. Door te vertrouwen op God en haar land te dienen, kon zij boven ieder uitstijgen en heersen. Zo fijn ook dat ze een vrouw was tussen alle mannen.

Hoe een mooi voorbeeld is dat en hoe een gelijkenis zien we hier ook met Jezus. Niet -over-heersen, zelfs niet de wil om te heersen, maar proberen er zo voor anderen te zijn dat ze, uit zichzelf het goede goed gaan doen, al is het maar een beetje.

In de voorbereiding voor deze viering is stil gestaan wat ieder voor zich onder vrede verstaat, u herkent zich er vast wel in. Er werd gesproken dat vrede plaats en ruimte voor iedereen is. Vrede helemaal niet vanzelfsprekend is en vrede bij jezelf begint; met innerlijke rust en vrede hebben met de situatie.

Soms lijkt het of we verder van die innerlijke rust af zijn dan ooit. Alle crisissen: van energiecrisis tot crisis op de huizenmarkt en van inflatie tot zorgcrisis maken ons onrustig. Alle oorlogen en conflicten, maar zeker de oorlog in de Oekraïne, wakkeren die onrust aan. De vredesweek is belangrijker dan ooit maar hoe komen we aan onze onrust voorbij.

Vandaag mogen we hier zijn en hier horen dat het in de basis alleen om God gaat, bron van ons bestaan. Dat we iedere dag de mogelijkheid hebben om het anders dan anders te gaan doen zoals de rentmeester. Dat we iedere dag opnieuw Gods boodschap, zijn droom mogen horen; “laat je leiden door je gevoel van verantwoordelijkheid – voor je naasten – voor de wereld”.

In de stilte kun je zijn aansporing horen; – wees jij de rechtvaardige die ieder tot zijn recht wil laten komen – maak jij het verschil.

In alle hectiek, in alle onrust is het maar de vraag of we zelf bij die stilte kunnen komen. In een groot verdriet, bij grote teleurstelling zou je het uit willen schreeuwen, God waar ben jij, wat is jouw bedoeling, laat mij niet alleen. Soms helpt het dan om je groot voor te doen, laten zien hoe groot je bent terwijl je diep van binnen worstelt met je kleinheid, je verdriet, je onvermogen. Weten wij veel of de rentmeester vroeger geplaagd is omdat hij te dik was. Dat hij zich moest laten gelden omdat zijn vrouw met zijn beste vriend er vandoor was gegaan. Dat hij zo graag gezien wilde worden omdat zijn ouders al lang overleden zijn en hij geen gezinsverband meer kende. Wat weten wij er eigenlijk van.

Vrede met jezelf begint wanneer je God durft te verstaan. Wanneer jij durft te zeggen, hier ben ik, draag mij God, ik ben jouw kijkend kind. Ik aanvaard jouw wereld, jouw werkelijkheid, mijn weg om te gaan. Soms moet je daarvoor door donkere slapeloze nachten heen, door je verdriet, moet je op pad gaan, alles achterlatend, moet je de stap naar de ander maken. Maar wel met één zekerheid; Wanneer jij er bent, zal ik er zijn, heeft de Heer ons beloofd. In alle stilte en in de ontmoeting met de ander.

Geweld eindigt waar liefde begint, was jarenlang de prachtige leuze van Pax Christi – zo'n beeld van prikkeldraad die in een roos verandert – kent u het nog. Iedere dag opnieuw hebben we de kans om voor de ander tot vrede te zijn, verantwoordelijkheid te nemen, rechtvaardig te handelen, de ander te zien staan en mens met mensen, medemens te zijn.

Vredezoekers, vredebrengers, Gods kleine volkje op weg gezet. Mag ieder van ons zich daartoe gezien en geroepen weten, vrije mensen, in het vertrouwen dat de Heer met ons mee gaat, hoe dan ook, dromen van vrede. Dan zullen we gezegende mensen zijn.

Amen